

Karš Ukrainā. Apskats par aizvadīto diennakti. 72. diena.

Sagatavoja Sofija Olijnika and Marianna Zavijska

Uzbrukumam pakļautās pilsētas. Luhanskas apgabalā turpinās smagi uzbrukumi, kā arī mēģinājumi pārņemt kontroli pār Severodonecku. Vakar Luhanskas apgabalā tika apšaudīts viena no pēdējiem funkcionējošiem benzīntankiem, kā arī Severodonecka - Azot dzelzceļa līnija. Krievijas spēki 16 reizes apšaudīja apgabala dzīvojamus rajonus un infrastruktūru, izpostot 12 mājas, elektrības apakšstaciju un komerciālās ēkas. Rubižnē tika iznīcinātas 7 mājas, 2 – Novodružeskā. Postaža vērojama Lisičanskā, Orikhovā, Girskā, Popasnā. **Doņeckas** apgabalā bombardēšana turpinās. Uzbrukumu rezultātā 5. maijā Kramatorskā bojātas 32 augstceltnes un ievainoti 25 cilvēki. Līdzās dzīvojamajiem rajoniem Krievijas armija ar raķetēm aktīvi uzbrūk pilsētas industriālajām iekārtām. Avdijivkas koksas rūpnīca jau trīs dienas pakļauta raķešu triecieniem. Aktīvas kaujas turpinās netālu no frontes līnijas Limanā, Avdijivkā, Marinkā, Novomihailivkā, Krasnohorivkā, Vuhledarā un Velka Novosilkā. **Mariupolē** Krievijas spēki gatavojas parādei sadragātajā ostas pilsētā Mariupolē, norāda Ukrainas amatpersonas. Kaujinieki attīra gruvešus bombardētajā teātrī, kas pirms iznīcināšanas septiņas nedēļas kalpoja par pilsētas galveno patversmi. **Hersonas** apgabalā situācija reģionā joprojām ir sarežģīta, notiek sprādzieni un bombardēšana. Iemītnieki turpina cīnīties un lamāties, kamēr apgabalā nav pieejami medicīniskie un pārtikas krājumi. Vietējās varas iestādes bloķēja piekļuvi Facebook un Instagram un samazināja piekļuvi informācijai no Ukrainas kontrolētajām teritorijām. **Harkivas** apgabalā kaujas turpinās ap Izjumu. Derhačos, Harkivas reģionā, Krievijas spēki iznīcināja vai izlaupīja saimniecības. Vietējās kopienas vadītājs [sacīja](#), ka tā rezultātā šogad nebūs iespējams apsēt laukus.

Cilvēktiesības. Reuters pētniecības [raksts](#) nācis ar jauniem pierādījumiem par kara noziegumiem, ko viena mēneša okupācijas laikā Bučā pastrādāja Krievijas karaspēks. Liecinieku liecības, atlikušie priekšmeti un spīdzināšanas pēdas ļāva tālāk identificēt dažus no atbildīgajiem Krievijas karavīriem.

Paredzams, ka šodien notiks vēl viena evakuācija no Mariupoles. Informāciju apstiprināja gan ANO, gan vicepremjere Vereščuka. Vakar vakarā ANO ģenerālsēkretārs Antoniu Gutērrešs [paziņoja](#), ka ir sācies trešais civiliedzīvotāju evakuācijas posms no Azovstaļas rūpnīcas Mariupolē. Šorīt [informēja](#), ka 500 cilvēkiem izdevies pamest Mariupoli.

Ukraina uzsvēra nepieciešamību izveidot ģeogrāfisku starptautisku krimināltiesu. Ukrainas prezidenta biroja vadītāja vietnieks Andrijs Smirnovs tikās ar Amnesty International delegāciju, lai apspriestu kriminālvajāšanas procesu par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā. Saskaņā ar prezidenta biroja [paziņojumu](#), ģeogrāfiskam starptautiskam krimināltribunālam vajadzētu varēt ātri izvērtēt pierādījumus par Krievijas agresijas noziegumiem pret Ukrainu.

Filtrācijas nometnes. Krievijas spēki [turpina](#) to iedzīvotāju filtrāciju, kas palikuši vai pametuši uz laiku okupētās teritorijas. Kā pseidorepubliku pārstāvji FSB virsnieki veic pilsoņu nopratināšanas procedūru, pirkstu nospiedumu savākšanu, mobilo telefonu pārbaudi, kā arī ķermeņa pārbaudi uz tetovējumiem. Galvenais mērķis ir identificēt valdības amatpersonas, kara veterānus (ATO/OSS) vai Ukrainas aktīvistus. Uz laiku okupētajā **Doņeckas** apgabala teritorijā tiek veikta filtrācija tā sauktās "Iekšlietu ministrijas" pilsētu un rajonu nodaļās Doņeckā, Mariupolē, Makivkā, Starobeshov, Bugas, Bezymennoye, kā arī filtrācijas nometnēs Dokučajevskā, Mykilsky, Mangush, Yalta (Mangushiv rajonā), Doņeckas pirmstiesas ieslodzījuma centrā (filtrācijas pasākumiem ir piešķirts atsevišķs stāvs), kur ir stingra filtrācijas procedūra. Līdzīga procedūra ir pagaidām okupētajā teritorijā **Luhanskas** apgabalā. Filtrācija tiek veikta arī Luhanskas Tautas Republikas Iekšlietu ministrijas vietējās nodaļās, kā arī filtrācijas nometnēs Luhanskas apgabala Perevalsky rajonā. Tie, kuriem ir pseidovalstu organizāciju L/DPR un Krievijas Federācijas pases, nav pakļauti filtrēšanai. Pēdējā mēneša laikā okupanti piespiedu kārtā [izsūtīja](#) visus vīriešus no atsevišķiem Mariupoles rajoniem tā sauktās filtrācijas dēļ. Aptuveni divi tūkstoši cilvēku tika ievietoti *Bezimenne* un *Kozatske* ciematos Novoazovskas rajonā. Vīrieši tiek turēti tādos apstākļos, kas nav pieņemami dzīvošanai. Spīdzināšanu pielieto pēc pirmajām pazīmēm par nepakļaušanos. Šonedēļ tika paziņots, ka aizturētie vīrieši būs ģerbušies Ukrainas bruņoto spēku uniformā, lai 9. maijā Mariupolē piedalītos parādē kā "ieslodzītie".

Ārpolitika. Ceturtdien Varšavā [notika](#) starptautiska konference. Konferences mērķis bija finansējuma piesaistīšana Ukrainai, lai tiktu galā ar Krievijas iebrukuma ekonomisko un humanitāro ietekmi. Pasākumu vadīja Eiropas Komisijas prezidente, Polijas un Zviedrijas premjerministri, piedaloties Ukrainas premjerministram. Konferences laikā Ungārija puda gatavību piedalīties kara laikā Kijivas apgabalā sagrautās infrastruktūras atjaunošanā, kā arī ārstēt ievainotās Ukrainas militārpersonas. Aptuveni 6.5 miljardi dolāru tika savākti kā sanāksmes iznākums. Ukrainas premjerministrs Šmihajls nāca [klajā](#) ar jaunu iniciatīvu [United 24](#), ko izveidoja Ukrainas prezidents, lai tā kalpotu kā vienas pieturas aģentūra labdarības ziedojumiem.

Ukrainas prezidents Zelenskis ceturtdien uzaicināja Vācijas kancleru Olafu Šolcu un prezidentu Franku Valteru Šteinmeieru uz Kijivu. Kāds Vācijas prezidenta biroja ierēdnis POLITICO [apstiprināja](#), ka Zelenskis ielūdz Šolcu, Šteinmeieru un visu Vācijas valdību, signalizējot par uzlabojumiem attiecībās starp valstīm pēc nedēļām ilgas diplomātiskās spriedzes. Vācijas ārlietu ministre Annalēna Bērboka tuvākajā laikā gatavojas apmeklēt Ukrainu. Par viņas braucienu uz Ukrainu tika [paziņots](#) vairākas stundas pēc tam, kad Kijiva un Berlīne atrisināja diplomātisko spriedzi.

Vācijas kanclers Šolcs un ASV prezidents Baidens ceturtdien sarunā vienojās, ka neatzīs nekādu Krievijas teritoriālo

ieguvumu Ukrainā, [teikts](#) Vācijas valdības pārstāvja paziņojumā.

Prezidents Zelenskis tiešsaistē [tikās](#) ar bijušo prezidentu Džordžu V. Bušu, lai apspriestu Krievijas iebrukumu Ukrainā un ASV atbalstu Kijivai.

Baltkrievija. Aleksandrs Lukašenko intervijā *Associated Press* [sacīja](#), ka Krievijas veiktā "speciālā operācija" ir ievilkusies. Kas ir interesanti, lai gan Kremļis atsakās lietot terminu "karš", Lukašenko pats teica "viņš iestājas par mieru" un vairākkārt aicināja "beigt karu".

Energoapgādes drošība. Ukrainas Ministru kabinets vakar prezentēja īsu [pārskatu](#) saistībā ar enerģētiku saistītajām nozarēm. Uz 5. maiju aptuveni 820 apdzīvotās vietas Ukrainā palikušas bez elektrības, kas kopumā skar aptuveni 710 000 patērētāju. Gandrīz 225 000 patērētāju ir palikuši bez gāzes padeves. Vissarežģītākā situācija ar gāzes piegādēm vērojama Zaporīžjas, Kijivas, Černihivas, Mikolajivas un Harkivas apgabalos. Krievijas triecienu rezultātā 15 naftas noliktavas visā Ukrainā ir vai nu iznīcinātas, vai bojātas.

Dezinformācija. *Telegram* Ukrainas segments ir būtiski mainījies kopš Krievijas iebrukuma. Ukrainas mediju uzraudzības NVO *Detector Media* [zinoja](#) par jaunā viņa izveidi un popularizēšanu vismaz 88 anonīmo *Telegram* kanālos Ukrainā, kas koordinēti no Krievijas. Daudzi no tiem ir kanāli, kurus Krievija izmanto, lai leģitimizētu konkrētu teritoriju okupāciju un izveidotu kontroli pār informācijas vidi. Šādus kanālus var iedalīt divās kategorijās: 1) tie, kas var darboties kā okupantu "oficiālie" avoti; 2) tie, kas atdarina medijus, t.i., publicē vietējās ziņas, bet ir propagandas un nepareizas informācijas pilni. Starp tematiem, par ko runā šie *Telegram* kanāli, ir Ukrainas un tās vadības diskreditācija, tostarp pilsētu mēru un reģionālo pārvalžu, Krievijas militārās uzvaras un Ukrainas armijas apmelošana, savvērestības teorijas par *kolektīvo Rietumu* darbību Ukrainā, informēšana par Ukrainas valsts simbolu iznīcināšanu, evakuācija uz Doņeckas un Luhanskas apgabalu iepriekš okupētajām daļām, informācija par humāno palīdzību no Krievijas.

Kultūra. Kopš iebrukuma sākuma [dokumentēti](#) 242 Ukrainas kultūras mantojuma iznīcināšanas, bojāšanas un nozagšanas gadījumi. Iznīcināti un bojāti 16 valsts nozīmes pieminekļi, 72 vietējas nozīmes un 6 jaunatklātie. Šonedēļ tika sagrautas Lisičanskas daudznozaru ģimnāzijas vecās ēkas un Lisičanskas prettuberkulozes Dispansers, kas bija daļa no Beļģijas arhitektūras ansambļa un tika uzceltas pirms vairāk nekā 100 gadiem.

POLITICO, atsaucoties uz UNESCO Pasaules mantojuma centra direktoru, [norādīja](#) uz bažām par kultūras mantojuma iznīcināšanu Ukrainā. "Mēs esam nopietni nobažījušies, jo Ukraina zaudē ne tikai nozīmīgu sava kultūras mantojuma daļu, bet arī savu identitāti. Daļa no sevis un daļa vēstures pazudīs, ja karš nebeigsies", norāda UNESCO Pasaules mantojuma centra direktors *Lazare Eloundou Assomo*.

Socioloģiskās aptaujas. Eiropas Komisija iepazīstināja ar Eirobarometra [rezultātiem](#) ES dalībvalstīs. Aptauja liecina par lielu vienprātību ES pilsoņu vidū par labu ES reakcijai uz Krievijas iebrukumu Ukrainā. Respondenti norāda uz stingru atbalstu ieviestajām sankcijām (80 % atbalsta), kā arī humāno atbalstu (93 % atbalsta), kas jāsniedz Ukrainai. 67 % respondentu pauž atbalstu ES, militārā ekipējuma iegādei un piegādei Ukrainai, savukārt 75 % uzskata, ka karadarbībai Ukrainā ir nepieciešama lielāka militārā sadarbība ES ietvaros. 66 % ir vienisprātis, ka Ukrainai būtu jāpievienojas ES, kad tā būs gatava, un 71 % uzskata, ka Ukraina ir daļa no Eiropas saimes. [Šeit](#) viss ziņojums.

Socioloģiskā grupa *Rating* [rīkoja](#) desmito nacionālo socioloģisko aptauju, kas veltīta kara ideoloģiskajiem kritērijiem, īpaši ņemot vērā *Uzvaras dienu*. Tādējādi 2022. gada aprīļa beigās zemākais nostalgijas līmenis par PSRS sabrukumu aptaujas vēsturē (11 %). Lielākā daļa aptaujāto (87 %) neilgojas pēc PSRS. Absolūtais vairākums (89 %) respondentu atbalsta Krievijas karaspēka darbību Ukrainā atzīšanu par ukraiņu tautas genocīdu. 76 % atbalsta aizliegumu lietot simbolus Z un V, un 74 % atbalsta Georga lentītes aizliegšanu Ukrainā. Jāatzīmē, ka pēdējo 5 gadu laikā atbalsts šai iniciatīvai palielinājies no 45 % līdz 74 %.

Lasāmviela:

- [Atlantic Council](#): Par *Gazprom* nostāju un rīcību kara un sankciju kontekstā.
- [Zaborona](#): Mariupoles un vietējo iedzīvotāju stāsts, kā viens otru atbalsta.
- [POLITICO](#): Bēres un vīna bāri, Kijivas šķietamā atgriešanās pie normalitātes nav normāla.

Statistika:

- Vairāk nekā 90 tūkstoši sprāgstvielu [iznīcināts](#) kopš kara sākuma.
- Ukrainas Bruņoto spēku Ģenerālštābs ziņo par Krievijas armijas kopējiem zaudējumiem 2022. gada 6. maija 10:00 (Dati tiek papildināti): Karavīri – virs 24900, Tanki – 1110, Bruņutransportieri – 2686, Lielgabali – 502, Gaisa aizsardzības sistēmas – 83, Gaisa kuģi – 199, Helikopteri – 155, Transportlīdzekļi un degvielas cisternas – 1926, MLRS (tālās darbības artilērijas raķešu sistēma) – 155, Kuģi/laivas – 11, UAV (bezpilota lidaparāti) – 312, speciālais aprīkojums – 38, Spārnotā raķetes – 90. [Šeit](#) tiešsaistes rīks par Krievijas zaudējumiem.

Ikviena rīcība ir svarīga, lai cik maza tā būtu!

- [Sniedz](#) atbalstu kampaņai #BikesForUkraine, kurā apvienojušās vairākas organizācijas (*U-Cycle* (Kijivā), *Eco Misto* (Černihivā), *Youth Association Extreme Style* (Sumos), *Urban Reform* (Harkivā)). Kampaņas mērķis ir veicināt un atbalstīt vietējo brīvprātīgo mobilitāti, lai tiem būtu iespēja sniegt humāno palīdzību pēc iespējas vairāk cilvēkiem.
- Par nepieciešamo un jau sniegto humāno palīdzību [šeit](#). Ja vēlies atbalstīt uzticamas organizācijas ieskaties tīmekļa vietnē [Stand For Ukraine](#) un valdības sagatavotajā tīmekļa [vietnē](#). Apvienota [vietne](#) par iespējām palīdzēt Ukrainai no visas pasaules.
- Pieseko mums *Twitter* [@truth_sharethe](#) un dalies ar publicēto informāciju mājaslapā <https://sharethetruths.org/>. Runā par notiekošo karu Ukrainā. Stāsti par Ukrainu, saviem piedzīvojumiem Ukrainā vai draugiem no Ukrainas. **Atbalstīt šo iniciatīvu var ar ziedojumiem Paypal, [šeit](#) vairāk informācija.**
- Ja vēlies sniegt palīdzību Ukrainas bēgļiem Latvijā - [palidziukrainai.lv](#).

Paldies par atbalstu Ukrainai! Слава Україні! Slava Ukrainai!